

Gluntens Montessoriskola Ekonomisk förening
Rektorn vid Gluntens Montessoriskola
rektor@glunten.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av den fristående grundskolan och
fritidshemmet Gluntens Montessoriskola
i Uppsala kommun

Tillsyn i Gluntens Montessoriskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Gluntens Montessoriskola besöktes av Skolinspektionen den 9 april och den 10 april 2013.

Fakta om skolan

Regeringen beslutade den 5 december 1991 (dnr 3635/90, 2166/91, 2754/91 och 4037/91) att Gluntens Montessoriskola i Uppsala var berättigad till statsbidrag som fristående skola på grundskolenivå. Vidare beslutade Skolverket den 18 januari 1996 (dnr 1995:1320) att godkänna Gluntens Montessoriskola som fristående grundskola avseende årskurserna 7-9. Skolan var sedan tidigare godkänd som fristående skola för årskurserna 1-6.

Huvudman för skolan är Gluntens Montessoriskola Ekonomisk förening med organisationsnummer 716422-5521.

Gluntens Montessoriskola med förskoleklass, årskurs 1-9 och fritidshem/fritidsklubb, är organiserad som en skolenhet med en gemensam rektor. Förskoleklassen har 26 elever, grundskolan har 293 elever, fritidshemmet har 127 elever och fritidsklubben har 66 elever. Rektorn har en biträdande rektor som administrativt stöd och fyra arbetsledare som stöd i det pedagogiska arbetet.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik visar att 65,5 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnesproven i matematik läsåret 2011/12 och 69 procent vad avser ämnesprovet i svenska. Rektorn bedömer att 87,7 procent av eleverna i årskurs 3 nådde de nationella målen i matematik vid läsårets slut 2012 och att 93,5 procent av eleverna nådde de nationella målen i svenska. I övriga ämnen har skolan ingen sammanställning för årskurs 3.

För årskurs 6 visar Skolverkets nationella statistik för 2012 att samtliga elever nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnesproven i matematik, engelska och svenska. Rektorn bedömer att 91,4 procent av eleverna i årskurs 6 nådde de nationella målen i matematik vid läsårets slut 2012. Motsvarande resultat för svenska var 98,3 procent och för engelska 98,9 procent.

För årskurs 9 visar Skolverkets nationella statistik för 2012 att 90,3 procent av eleverna uppnådde målen i alla ämnen, att samtliga elever var behöriga till

gymnasieskolan och att det genomsnittliga meritvärdet var 248,3 jämfört med 211,4 i riket.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Uppsala kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. De fristående skolorna ingår i Uppsala kommuns uppföljningssystem och bjuds årligen in till möten med återkoppling kring skolornas resultat och analys av skolornas enkäter och verksamhetsredogörelser.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten i Gluntens Montessoriskola har centrala områden som måste förbättras.

Skolan saknar ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå i syfte att identifiera åtgärder för att förbättra elevernas resultat och öka måluppfyllelsen i skolan i övrigt. Skolan behöver också utveckla sitt arbete kring bedömning och betygssättning så att betygskatalog, skriftliga bedömningar och de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen lever upp till författningarnas krav.

Tillsynen visar inte annat än att elevers behov av särskilt stöd identifieras i ett tidigt skede och ges i den omfattning och på det sätt som eleverna har rätt till inom skola och fritidshem. Åtgärdsprogram finns upprättade men måste kompletteras med hur åtgärderna ska följas upp samt hur beslut om åtgärdsprogram kan överklagas. Vidare måste skolan se till att det finns tillgång till elevhälsans samtliga funktioner och att de används på ett sådant sätt att de ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Gluntens Montessoriskola måste vidare öka tillgången till studie- och yrkesvägledning så att den omfattar alla årskurser i grundskolan och ge eleverna tillgång till ett skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet. Skolan tar också ut avgift för en aktivitet på friluftsdagar, som Skolinspektionen bedömer överstiger det som i skollagen benämns som en "obetydlig kostnad".

Tillsynen visar att fritidshemmet inte helt arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gluntens Montessoriskola Ekonomisk förening att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 2 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det för varje skolenhet/verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och att varje verksamhet årligen upprättar en plan för hur arbetet ska bedrivas. Det ska för varje skolenhet/verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Gluntens Montessoriskola med tillhörande fritidshem präglas generellt under Skolinspektionens besök av trygghet och studiero. För skolan finns en likabehandlingsplan för kalenderåret 2012 som utgör skolans handlingsprogram för arbetet med att motverka alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Av planen framgår skolans mål och aktiviteter men inte konkreta åtgärder för skolan respektive fritidshemmet utifrån den kartläggning man gjort i verksamheten. Skolinspektionen bedömer därför att det saknas en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga eller förhindra kränkande behandling av barn och elever för skolan respektive fritidshemmet samt en uppföljning av åtgärder i föregående års plan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i sin situation på skolan eller fritidshemmet, ska rektor se till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram tas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av dokumentstudier framgår att skolan och fritidshemmet upprättar åtgärdsprogram när en elev är i behov av särskilt stöd. Av olika exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av, framgår dock att det i åtgärdsprogrammen saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolans beslut om åtgärdsprogram saknar även information om hur beslutet kan överklagas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser verksamheternas åtgärdsprogram. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och föreskrifterna om betyg följs.
- Se till att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att lärarna är väl förtrogna med det regelverk som gäller för betygssättning. Betyg beslutas av den eller de lärare som ansvarar för undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas. Vidare framgår av skollagen att betyg ska utfärdas i enlighet med författningarnas krav och att föreskrifterna om betyg ska följas. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska betygskatalogen utformas på sådant sätt att den skyddas mot olovlig ändring samt att dokumentets äkthet kan säkerställas över tid. Vidare framgår att den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. En skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ska ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Av dokumentationen för Gluntens Montessoriskola framgår att skolans betygskatalog helt saknar lärares datering och signatur. Då det i vissa ämnen finns flera betygssättande lärare framgår det inte heller tydligt vilken lärare som beslutat om vilket betyg. Av intervju med rektorn framkommer också att skolan inte har utarbetade rutiner för att ge elever en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Av skollagen framgår att läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Vidare framgår att det i planen ska sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt nå så långt som möjligt. Den individuella utvecklingsplanen får innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar om det.

Gluntens Montessoriskola har ett digitalt system för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen kopplat till individuella lokala pedagogiska planeringar, som elever och vårdnadshavare kan nå genom en personlig inloggning. I de exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen från Gluntens Montessoriskola som Skolinspektionen tagit del av, klargörs inte alltid elevens kunskapsutveckling i varje ämne eller vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Detta bekräftas även i intervju med skolans rektor och en arbetslagsledare. I intervju med elever i årskurs 4-6 framkommer att de anser att det digitala systemet är svårt att hantera och att det är svårt att få en överblick av innehållet i de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Den lokala pedagogiska planeringen säger eleverna sig inte känna till alls. I intervju

med elever i årskurs 7-9 framkommer att det inte är alla lärare som skriver hur man ska göra för att förbättra sig och att "Vissa lärare skriver vad man ska göra men andra gör det inte".

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans betygskatalog, skriftliga bedömningar och individuella utvecklingsplaner inte utformas i enlighet med författningarna. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 16 § skollagen, 10 kap. 13, 15–22 §§ skollagen, 6 kap. 5–13, 15–18 §§ skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Säkerställa att rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för skolans och fritidshemmens resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att detta arbete dokumenteras. Även läroplanen för grundskolan betonar rektorns ansvar för att följa upp skolans resultat och utvärdera dessa i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Av skollagen framgår att kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

För att kunna säkerställa att all utbildning genomförs i enlighet med de nationella målen är det angeläget att det finns en dokumentation som innehåller en

redogörelse för resultaten och hur de har följts upp inom alla verksamheter. Den behöver också innehålla en analys av orsakerna till eventuella brister i måluppfyllelsen och vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska kunna uppfyllas. Dokumentationen blir därmed ett stöd för beslut om prioriteringar och utvecklingsinsatser. I skolans verksamhetsredogörelse beskriver rektorn att inget dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete för närvarande bedrivs på skolövergripande nivå och att det är en arbetsuppgift som rektorn inte hinner med i dag. Däremot följer varje arbetslag upp sitt arbete, enligt rektorn. I intervju med rektorn framkommer att han anser det viktigt att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete men att det inte har prioriterats utifrån de resurser skolan har. Detta innebär att skolan saknar en dokumenterad systematisk uppföljning på skolövergripande nivå i syfte att utveckla utbildningen och som görs under medverkan av lärare, övrig personal och elever och där vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans arbete med det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att utbildningen i skolan är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.
- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Se till att det för eleverna finns elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

I skollagen anges att utbildningen ska vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

I intervju med rektorn och elever framkommer att avgift tas ut för vissa aktiviteter under skolans friluftsdagar, bland annat 310 kronor för resa och liftkort till en slalomresa. Till detta kan vid behov tillkomma hyra för skidutrustning. Enligt Skolinspektionen är 310 kronor inte en obetydlig kostnad för en aktivitet på en friluftsdag.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning. Av skolans verksamhetsredogörelse framgår att skolan i dag har 20 procent tjänst tillsatt för studie- och yrkesvägledning för eleverna i årskurs 7-9.

I intervju med elever i årskurs 7-9 framkommer att de får studie- och yrkesvägledning först i årskurs 9. Eleverna framför vidare att de aldrig fått prata om vad man ska göra efter utbildningen. Eleverna i årskurs 7 och 8 uppger i intervju att de bara har pratat med studie- och yrkesvägledaren när det gällt praktikperioderna och inte i övrigt fått något erbjudande om vägledning. I intervju med elever i årskurs 4-6 framkommer att de inte vet om det finns studie- och yrkesvägledare på skolan, men att det skulle vara bra att ha, bland annat när det gäller språkval. Rektorn bekräftar i intervju att skolans studie- och yrkesvägledare främst ger vägledning till eleverna i årskurs 9 och administrerar elevernas praktikperioder i årskurs 7-9. Rektorn bekräftar även att studie- och yrkesvägledaren saknar behörig utbildning för uppdraget.

Av skollagen framgår att det för eleverna ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vidare framgår det av skollagen att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

ing. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av dokumentation i verksamhetsredogörelsen från Gluntens Montessoriskola, framgår att huvudmannen har ett avtal med Uppsala kommun vad gäller tillgång till skolläkare. Tjänsten som skolsköterska på 50 procent, köps in från en privat anordnare och tjänsten som psykolog köps in vid behov, och då främst för utredningar. Kurator saknas helt i skolan och rektorn beskriver i verksamhetsredogörelsen att elever och vårdnadshavare hänvisas direkt till vårdcentral eller barn- och ungdomspsykiatri. Skolan har två anställda lärare med specialpedagogisk kompetens. Av intervju med rektorn och elevhälsans personal framgår att skolans elevhälsoteam har regelbundna möten varje vecka men utan medverkan av skolsköterska, psykolog och kurator. I intervju med elevhälsans personal framkommer att de tycker att det finns ett behov av en kurator på skolan och att skolsköterskan inte kan ta emot de samtal som handlar om insats från kurator. Skolsköterskan säger att hon brukar hänvisa dessa ärenden till vårdcentralen. I intervju med elever framkommer att de inte har kännedom om att det finns en psykolog knuten till skolan och att de tycker det är konstigt eftersom de vet att flera elever går till en psykologmottagning. I intervju framkommer att inte heller eleverna i årskurs 4-6 känner till att det finns en psykolog knuten till skolan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans avgifter, tillgång till studie- och yrkesvägledning samt elevhälsa. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§, 9 kap. 8-9 §§ och 10 kap. 10-11 §§ skollagen, Lgr 11 2.6
Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Skolan har ett par rum med boksamlingar avsedda för förskoleklass och årskurs 1-6 respektive årskurs 7-9. Av skolans dokumentation framgår att skolan har ett avtal med Uppsala kommun för skolbiblioteksservice på basnivå, vilket innebär att lärare och elever är välkomna att besöka valfritt folkbibliotek i Uppsala kommun och låna material som används vid läsning, undervisning och skolarbeten. Klassbesök måste bokas i förväg. Utöver basservicen kan skolan beställa ytterligare tjänster såsom bokprat för skolklass, lektion i bibliotekskunskap med mera. I intervjuer med elever framkommer att skolans boksamlingar inte innehåller de böcker som inspirerar eleverna till läsning och att boksamlingarna inte används aktivt i undervisningen. I intervjuer med elever och lärare framkommer vidare att det avtal som finns om skolbiblioteksservice med Uppsala kommun används mycket sporadiskt, de flesta klasserna på skolan besöker kommunens bibliotek endast någon enstaka gång per läsår. Skolinspektionen kan vid tillsynen konstatera att eleverna inte har tillgång till skolbibliotek på det sätt som beskrivs i författningarna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser elevernas tillgång till skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Fritidshemmets uppdrag och innehåll

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Fritidshemmets uppdrag och innehåll.

- Se till att fritidshemmet arbetar för att eleverna får en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings och kulturliv.
- Se till att fritidshemmet arbetar med att stödja elevernas fysiska utveckling.
- Säkerställa att rektorn har anpassat elevgrupperna till fritidshemmets behov så att omsorgen och det pedagogiska uppdraget kan tillgodoses.

Motivering

Enligt skollagen ska fritidshemmet komplettera utbildningen i förskoleklassen och grundskolan och stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Vidare ska enligt skollagen fritidshemmet främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Enligt läroplanen ska fritids-

hemmet arbeta för att eleverna får en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv samt arbeta med att stödja elevernas fysiska utveckling. Enligt skollagen ska rektorn också se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek så att omsorgen och det pedagogiska uppdraget kan tillgodoses.

Fritidshemmet på Gluntens Montessoriskola har 127 elever uppdelade i två grupper och ytterligare 66 elever i en fritidsklubb, främst för eleverna från årskurs 4-6. Av dokumentationen i verksamhetsredogörelsen för skolan och i intervju med rektorn framgår att rektorn inte kan säkerställa att elevgrupperna på fritidshemmet har lämplig storlek och sammansättning och att det inte går att ha uppsikt över alla elever samtidigt. Val av aktiviteter begränsas av vilken möjlighet personalen har att utöva tillsyn. I intervju med personalen på fritidshemmet framkommer att de måste begränsa det geografiska området som eleverna rör sig i samt avstå från aktiviteter utifrån att man har lite personal. De bekräftar att det inte är praktiskt möjligt att med den begränsade personalbemanningen arbeta för att eleverna får en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv samt stödja elevernas fysiska utveckling såsom att till exempel organisera studiebesök, besöka idrottsplatser eller bibliotek.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser fritidshemmets verksamhet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 9 och 14 §§, 14 kap. 2 och 9 §§ skollagen, Lgr 11 avsnitt 1 och 2.6

I ärendets slutliga handläggning har utredare Laura Bulnes Strähle deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Kjell Gyllenswärd
Föredragande

Kopia

Uppsala kommun

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).